

her i Landet og har svaret Accise, eller er gaaet ud af Landet igen. Dersom man nu undersøger, hvor meget Sukker disse Fabrikker have tilvirket i Gjennemsnit i de tre Aar, i hvilke de have bestaaet, og beregner man, hvormeget de vilde have havt at svare i Afgift af alt det tilvirkede Sukker, saa kommer man til en Sum af mellem 130 og 140,000 Kr. om Aaret. Lægges man derimod det allerfjerdte Aar til Grund, hvilket vil være rimeligere, idet Fabrikkerne i det første Aar, hvori de arbejdede, kun arbejdede halvt eller mindre end halvt, lægges man altsaa det sidste Aar til Grund, saa vil Tabet for Statskassen være omtrent 160,000 Kr., og det hele Offer, som det tiaars Moderationsystem vilde bringe, vilde være 5 Gange 160,000 Kr. eller 800,000 Kr., som altsaa er det Beløb, Statskassen skulde betale i Præmie til disse Fabrikker, eller rettere sagt, det Beløb, som Statskassen skulde betale, for at disse Fabrikker kunde føre Experimentet til Ende. Dette Tal er imidlertid heller ikke korrekt, thi, des- som der er en Sandhed i, at den væsentligste Grund til, at Fabrikkerne ikke hidtil have kunnet arbejde med Fordel, er den, at de have savnet Raamateriel, idet de ikke have kunnet tilveiebringe det til den Pris, som de have set sig i Stand til at byde, med andre Ord altsaa, at Fabrikkerne ikke hidtil have kunnet arbejde med fuld Kraft, saa maa man jo antage, at den første umiddelbare Virkning af denne Beskyttelse vilde være, at denne Fabrication i disse Fabrikker vilde tiltage ikke ubetydelig, og at altsaa det af mig angivne Tal 800,000 Kr. i Virkeligheden vilde vise sig at være for lavt. En Naade at yde en Understøttelse paa, som det forekommer mig, maa for Mange have en mere tiltalende Form, og som ogsaa er bleven angivet af en æret Taler, er den, at man ikke eftergav Fabrikkerne Noget af den Afgift, de skulde svare, men at man kun gav dem en Hensigt dermed. Dette vilde selvfølgelig ogsaa for en Finansminister være en mere tiltalende Form end den anden; men det turde nok være et Spørgsmaal, om den i Realiteten blev meget afvigende fra den.

Jeg tror, at det af en æret Taler lige over for (Brenholt) ganske rigtig er blevet anført, at, dersom man vilde gjøre Noget for at støtte den indenlandske Sukkerfabrication, dersom man vilde bringe noget Offer derfor, saa maatte dette være, for at man gennem de nu bestaaende Fabrikker kunde indvinde en fuldstændig Erfaring om, hvorvidt hele denne Industri overhovedet passede for vort Land og vore Forhold. Dette maatte saa nødvendigvis føre til, at man indskrænkede sine Bestræbelser for at støtte Sukkertilvirkningen til de to nu bestaaende Fabrikker alene, saa at man altsaa opgav Tanken om en mere generel Forandring i Lov af 3die Marts 1873. Ikke desto mindre skulde jeg dog anse det for at være det Rette, at de Herrer, som mene, at det vilde være

rigtigt endog med betydelige, finansielle Offer at søge den fulde Erfaring indvunden om Sukkerindustriens Mulighed heri Landet, bringe Resultatet af deres endelige Overveelse af dette Spørgsmaal frem under denne Sags Behandling. Jeg tror ikke, at man let vil kunne finde nogen heldigere Plads til at anbringe et Forslag, endog med en saaledes som af mig angivet begrændset midlertidig Beskyttelse, begrændset i Tid, i Kvantitet og begrændset til navngivne enkelte Fabrikker, end netop i den her foreliggende Lov. Jeg har muligvis misforstaaet en flygtig Uttring af den ærede første Taler (Schlegel) saaledes, som om han kun mente at bringe Emnet under Diskussion og bringe det frem til Samtale her ved den foreliggende Lov, uden at den ærede Talers Anskuelse derom, for saa vidt den fandt Tilslutning hos Andre, skulde finde sit Udtryk i Endringsforslag til Loven. Muligvis har jeg misforstaaet denne Uttring af det ærede Medlem, men det er den, som har foranlediget min Bemærkning, at, for saa vidt den Tanke at bringe et finansielt Offer for at se Sukkerfabrications-Experimentet ført til Ende her i Landet skulde finde almindelig Tilslutning, saa vilde det være det Rette at gjøre et Forsøg under Behandlingen af denne Lov og ved Endringsforslag, stillede til den. — Min Anskuelse om Sagen vil, antager jeg, fremgaa temmelig klart af, hvad jeg allerede har fremskillet; men paa den anden Side kan jeg jo ikke Andet end fastholde, at selv med de Begrændsninger, som jeg har angivet, og som jeg maa antage, at ærede Talere ogsaa nærmest have havt for Øie, har Sagen dog en saadan stor almindelig og principiel Betydning, som det ærede Medlem for 1ste Kreds (Udler) med Rette har tillagt den. Jeg tvivler imidlertid meget om, at de Herreres Anskuelser vilde have Flertallet for sig, men dette vil jo imidlertid vise sig, naar Forslaget bliver stillet. — Der er endnu kun en lille Bemærkning, som jeg vil gjøre til de ærede Herrer, og det er den, at de jo ikke maa være uvidende om, at de to bestaaende Fabrikker jo arbejde under ikke lidet forskellige Forhold, idet det ikke med samme Ret kan siges om den ene af disse Fabrikker som om den anden, at det er Mangel paa tilstrækkelig Pengekraft, der vil hindre Fabrikken fra at føre Experimentet til Ende. Dersom i Virkeligheden en saadan Fabricats Fremtid, saaledes som det paa et andet Sted, men under en offentlig Forhandling, er angivet af et Medlem af Rigsdagen, var sikret, naar man i Løbet af forholdsvis saa Aar saa sig i Stand til at betale en forhøjet Pris pr. Centner Røer — jeg frygter for, at min Ommelse ikke altid er mig ganske tro, jeg vil derfor nødig nævne Tallet af Dre, men det er ikke mange pr. Centner — naar dermed det Hele vilde være reddet, idet en saadan forøget Pris paa Røer vilde skaffe Fabrikken den større Kvantitet Raamateriale, som den nu mangler for at kunne